

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 2514 /DPSG
DATA 08.10.2008

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
L. 532, 17.10.2008

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *Lege privind grațierea unor pedepse și neexecutarea unor măsuri educative*, inițiată de domnul deputat independent Nati Meir (Bp. 343/2008).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune grațierea în întregime a pedepselor cu închisoarea până la 5 ani inclusiv, precum și a pedepselor cu amendă aplicate de instanțele de judecată, cu excepția recidiviștilor.

Totodată, măsura educativă a internării într-un centru de reeducare aplicată de instanțele de judecată minorilor care au săvârșit infracțiuni, neexecutată sau în curs de executare nu se va mai executa.

De asemenea, inițiatorul prevede o serie de infracțiuni sancționate de Codul penal, precum și altele reglementate prin legi speciale ai căror făptuitori nu vor beneficia de grațiere.

II. Propuneri și observații

1. Pentru înfăptuirea unor politici penale corecte, în prezent, *Legea nr. 543/2002 privind grațierea unor pedepse și înlăturarea unor măsuri și sancțiuni, cu modificările și completările ulterioare*, reprodusă în mare parte în propunerea legislativă, oferă posibilitatea persoanelor condamnate, care au săvârșit infracțiuni ce nu prezintă un grad de pericol social ridicat, să beneficieze de clemența legiuitorului în sensul grațierii pedepselor aplicate de instanțele de judecată.

Stabilirea criteriilor de determinare a pedepselor care se grațiează sau a altor sancțiuni care se înlătură, precum și a infracțiunilor pentru săvârșirea cărora nu se aplică actul de clemență intră în competența exclusivă a legiuitorului. Ca atare, din rațiuni de politică penală, statul poate să considere că nu trebuie iertați de pedeapsă anumiți infractori, indiferent de quantumul sau durata pedepsei pronunțate, dacă sunt vinovați de săvârșirea unor anumite categorii de infracțiuni. Cu atât mai diligent trebuie să fie legiuitorul în observarea conștiinței juridice a cetățenilor atunci când este vorba despre acte normative de clemență.

Premisele unei legiferări eficiente le constituie cunoașterea realității și evaluarea ei, ce se realizează îndeosebi prin investigații interdisciplinare. Considerăm de neînlăturat studiile economice, de psihologie judiciară și sociologice, privind perspectivele de reintegrare a beneficiarilor actelor de clemență, mai ales a celor eliberați din locurile de executare a pedepsei. Pe calea unor anchete sociologice, se impune consultarea opiniei publice cu privire la oportunitatea acordării grațierii în întregime a unor pedepse cu închisoarea sau exceptarea de la grațiere a condamnaților pentru infracțiuni săvârșite în stare de recidivă sau care au săvârșit infracțiuni expres prevăzute de lege.

Modalitățile de apreciere, sistemul de valori și mijloacele utilizate sunt diverse și dependente de o pluralitate de factori, iar evaluarea are loc și în raport cu exigențele doctrinei politice. Întotdeauna politica forțelor sociale determină atât conținutul, cât și formele reglementărilor juridice, ideologia politică găsim și astăzi expresia în drept.

Soluțiile legislative în acest domeniu trebuie să răspundă unei duble cerințe:

- în primul rând, să corespundă criteriilor de utilitate socială, deci să fie eficiente;

- în al doilea rând, să aibă în vedere comandamentele dreptății și echității, prin urmare, să fie juste.

După investigarea și evaluarea realităților urmează etapa selectării celor mai bune soluții normative. Din variantele posibile, trebuie alese cele care corespund cel mai bine idealurilor de justiție, securitate juridică, echitate și progres social. Procesul de creație a actului de clemență trebuie subordonat principiilor riguroase ale statului de drept, printre care trebuie invocat, în primul rând, cel al egalității tuturor în fața legii și numai interesele superioare ale societății pot justifica abaterea momentană de la aceste reguli.

Actul de clemență trebuie să cuprindă: descrierea situației de fapt, analiza judecăților de valoare, discuția efectelor posibile, costul social al măsurilor legislative, oportunitatea, consecințele pentru ordinea de drept, natura măsurilor de resocializare după aplicarea actului de clemență și controlul respectării acestora, iar toate acestea ar trebui să se regăsească în Expunerea de motive a unui asemenea act normativ.

2. După cum am menționat anterior, inițiativa legislativă redă în mare parte conținutul Legii nr. 543/2002, însă din categoria infracțiunilor exceptate de la beneficiul grațierii se omit infracțiuni grave, pentru stoparea cărora autoritățile depun eforturi susținute, cum ar fi furtul calificat, în varianta prevăzută la art. 209 alin. (3) din Codul penal, respectiv furtul privind următoarele categorii de bunuri:

a) țiței, gazolină, condensat, etan lichid, benzină, motorină, alte produse petroliere sau gaze naturale din conducte, depozite, cisterne ori vagoane-cisternă;

b) componente ale sistemelor de irigații;

c) componente ale rețelelor electrice;

d) un dispozitiv ori un sistem de semnalizare, alarmare ori alertare în caz de incendiu sau alte situații de urgență publică;

e) un mijloc de transport sau orice alt mijloc de intervenție la incendiu, la accidente de cale ferată, rutiere, navale sau aeriene, ori în caz de dezastru;

f) instalații de siguranță și dirijare a traficului feroviar, rutier, naval, aerian și componente ale acestora, precum și componente ale mijloacelor de transport aferente;

g) bunuri prin însușirea cărora se pune în pericol siguranța traficului și a persoanelor pe drumurile publice;

h) cabluri, linii, echipamente și instalații de telecomunicații, radiocomunicații, precum și componente de comunicații.

Nu sunt exceptate nici infracțiunile săvârșite de funcționarii publici care se află de multe ori în legătură cu fapte de corupție, prevăzute de Codul penal: *falsul material în înscrisuri oficiale* (art. 288), *falsul intelectual* (art. 289), *uzul de fals* (art. 291), *abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor, prin îngrădirea unor drepturi sau contra intereselor publice* (art. 246-248), *infracțiuni economice grave cum sunt înșelăciunea* (art. 215), *delapidarea* (art. 215¹), *falsificarea de monede sau de alte valori și falsificarea de valori străine* (art. 282 și art. 284), precum și infracțiuni îndreptate împotriva minorilor, cum este *infracțiunea de rele tratamente împotriva minorilor* (art. 306).

Totodată, pot beneficia de grațiere, potrivit inițiativei legislative, cei condamnați pentru infracțiuni contra siguranței statului, cu excepția celor prevăzute de art. 155 și art. 173 Cod penal, inclusiv persoanele condamnate pentru infracțiunea de subminare a puterii de stat, prevăzută de art. 162 Cod penal.

O altă categorie de infracțiuni cu un pericol social ridicat care nu sunt exceptate de inițiativa legislativă sunt cele prevăzute de *Legea nr. 39/2003 pentru prevenirea criminalității organizate*, infracțiunile prevăzute de *Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane sau cele prevăzute de Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale*.

3. Referitor la conținutul **art. 4**, precizăm că, așa cum reiese din art. 1 din inițiativa legislativă, grațierea se aplică pedepselor cu închisoarea până la 5 ani inclusiv, astfel că nu pot fi incluse în categoria beneficiarilor legii persoanelor care sunt învinuiți sau inculpați în cauze aflate în curs de cercetare și care se bucură de prezumția de nevinovăție până la condamnarea lor printr-o hotărâre penală definitivă. Dispozițiile legii se pot aplica doar pedepselor, măsurilor și sancțiunilor aplicate pentru fapte săvârșite până la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, așa cum a stabilit, de altfel, și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 89/2003.

4. Nu trebuie omis nici faptul că actul de clemență colectivă are un caracter extraordinar și nu trebuie repetat la anumite intervale de timp, întrucât ar putea crea ideea unei impunități legale pentru anumite categorii de infracțiuni sancționate cu pedepse de până la 5 ani inclusiv, ceea ce ar putea conduce la o încurajare a fenomenului infracțional. Pentru aceste motive nu putem fi de acord cu argumentul că ultimul act de clemență a fost emis în anul 2002, întrucât aplicarea Legii

nr. 543/2002 s-a întins și după acest an, pentru infracțiunile săvârșite până la data publicării ei în Monitorul Oficial aplicându-se sancțiuni ulterior anului 2002, sancțiuni ce au fost, de asemenea, grațiate.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului